

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Načrt postave, ki vredi in pospešuje kmetijske in gozdarske koristi na Štajarskem. *)

Štajarski deželni zbor je sklenil v svoji 22. seji dne 22. novembra 1890 to-le: „Deželnemu odboru se naročuje, naj prevdarja, se-li naj vpelje deželni kulturni svet; naj poizvé o uspehih enacih naprav v drugih deželah in če mu kaže, naj predloži to deželnemu zboru v prihodnjem zasedanji, da se vpelje dež. kulturni svet v ustavno obravnavanje“.

Ta sklep dež. zbora je pripravil osrednji odbor štajarske kmetijske družbe na to, da je svoje delovanje, katero je že dalje časa vsled nasveta občenega zbora imel v rokah gledé na to, da se vpeljejo kmetijske kamore ali enake naprave v prid kmetijstva na podlagi postave, dognal brž ko brž do kraja. Pri tem se je lahko oziral na razprave v štaj. dež. zboru ter se je tudi po njih ravnal. Iz ene strani bi potem ne kazalo osnovati kmetijskih kamor, iz druge pa bi se naj posneli dež. kulturni sveti, kakor jih je že po drugih deželah.

Kar se je že v dež. zboru povdarjalo, da ne kaže ustanoviti kmetijskih kamor, temu je tudi večina v osrednjem odboru (c. kr. kmetijske družbe) tem lažje pritrdila, ker ni v kmetijskih kamorah mogoče, da se ohrani v njih, kakor doslej vestno, nepristranost in tedaj je nevarnost blizo, da se kruši vkupno delovanje tudi na kmetijskem polji. Kar pa sertiče dež. kulturnega sveta, kakor jih je že v nekaterih deželah, osrednji odbor se ni mogel prepričati, da je napraviti tak svet — napredek, če se z njim primerijo dosedanje c. kr. kmetijske družbe, tak, da bolje skrbi za napredovanje kmetijstva in z večjim uspehom zastopa potrebe kmetoval-

*) Te vrste objavimo na izrečno željo c. kr. kmetijske družbe štajarske in to tem raji, ker hodi tu za prav imenitne reči, za napredovanje kmetovalstva sploh in torej slov. kmetovalcev. Vendar pa opomenimo, da ves sestavek ni iz naše roke in tedaj tudi ne pove že ob enem prepričanja, kakor ga imamo mi, slov. ljudstvo, o celi tej stvari. Uredništvo.

cev v onem pomenu, kakor ga je imel v mislih dež. zbor, ko je sklenil, da se kaj napravi koristnega za kmetovalstvo.

Da to ni brez vsega, vidi se iz tega, ker obstojé dosednji deželni kulturni sveti iz udov, katere imenuje po največjem delu vlada; z ljudstvom pa pride v dotiko le takó, da ima okrajne zadruge in le-te morejo se osnovati le tako, če pristopi v tako 30 udov in to s tem, da obljubijo ob enem, da hočejo vsako leto toliko in toliko plačati ndnine. Nadalje so potem opravila in pravice le-teh dež. kulturnih svetov ravno tiste, kakor so kake c. kr. kmetijske družbe, zato pa se razločuje tak deželni kulturni svet od c. kr. kmetijske družbe samo le še po imenu: na eni strani jim je ime osrednji odbor in kmetijske podružnice, na drugi pa dež. kulturni svet in kmetijske okrajne zadruge. Ako se vredi tako dež. kulturni svet, tedaj se ne odpravi to, kar primanjkuje more biti c. kr. kmetijski družbi, ampak postavi se poleg c. kr. kmetijske družbe še dež. kulturni svet in tako se napravi brez vsake potrebe dvoje društev, kateri se ovérate v svojem delovanji, nikar pa, da se podpérate — nekaj, kar bi dalo le dež. kulturnemu svetu iz dež. in drž. kaše to, kar mu je potreba, da se vzdrži, c. kr. kmetijske družbe bile pa bi poleg njega brez vseh dohodkov, dobile bi jih samo le še od svojih udov.

V tem je bila za osrednji odbor c. kr. štajarske kmetijske družbe zadrega in zato je izdelal na podlagi razmer, ki obstojé v deželi naši, izkušenj dolgoletnih in tudi poizvedovanja načrt postave, ki meri na to, da se postavi na mesto dosedanje c. kr. kmetijske družbe štajarske in ga priporoča dež. odboru — načrt, ki odpravi pomanjkljivosti dosedanje c. kr. kmetijske družbe in ima v sebi take določbe, ki so potrebne in koristne za delovanje v prid kmetijstva cele naše dežele.

Radi v tem pripoznamo, da je štaj. deželni odbor c. kr. kmetijski družbi v tem pomagal po svojem vedenji in prepričanju. Samo tako je

bilo mogoče premagati jako težavne napore, ki ni mogoče, da bi ne nastali pri taki imenitni reči, kakor je pospeševanje kmetovalstva. Načrt postavbe, izdelan po osrednjem odboru c. kr. kmetijske družbe, bil je v rokah dež. odbora in tudi pri visoki vladi in na obeh straneh se je spremenil v marsikateri stvari, vendar pa stoji na načelih, kakor jih je nastavil osrednji odbor c. kr. kmetijske družbe štajarske.

(Dalje prih.)

Mandiški vinogradi v Slavoniji.

(Konec.)

Za živice (mlade trse) ne kopljejo posebnih jamic, ampak s kolom napravi se luknja, v katero se živica vsadi. Stari trs ne dobi kola za podporo, dobi ga edino le živica, pa še ta prav kratkega od hrastovine. Naših šparonov tam nisem našel, še naših reznikov ne. Trs v jeseni zasujejo s prstjo, da jim po zimi ne pozebe. Spomladi, ko se svet ogreje, trs zopet odgrnejo, ga okopajo in mu porežejo vse lanske mladike do dveh zadnjih očesic. Pogroba se trs le takrat, ako je v vrsti nastala vrzel, katero je treba popolniti, pa ni za to v trsnici dobiti primerne živice. Trsovje je po gredah razvrščeno po pasmih ali plemenih. Po nekaterih tablah ali gredah videl sem samo belino: večinoma domačo slankamenko, po drugih pa skoraj samo črnino, kadarko imenovano. Do pedi visoko nad tla štrlijo ti, rekel bi, sami štori iz zemlje, a na teh rase po pet, šest in še več mladik, ki so debelejšje od prstov moje roke. Predno je moka prišla na grozdje, porezal je viničar križem zapletenim mladikam njihove vršice do poldruga metra nad zemljo, tako, da ni le solnce zamoglo grozdja bolje obsevati, ampak da se mu tudi nobeden tat ni mogel v vešavji prikrivati. Po noči si viničar na potih kuri, da tem laglje grozdje čuva in tatove odganja. Trtne uši tam doli še niso zasledili, a strupena rosa (peronospora) jih ravno tako nadleguje, kakor nas Štajarce. Prečastiti gospod rektor dali so svoje gorice po dvakrat škropiti z modro galico, ali to brez apnene primesi, toda škof Djakovski, ki imajo na severno-vzhodni strani Mandičaca svoje vinograde, dali so galici primešati apna. Vspeh bil je pri obeh jednako povoljen. Te dvojne gorice imeli ste ob času trgatve še prav lepo zeleno listje, med tem, ko so bile neškropljene gorice vseh sosedov celo gole ali pa popolnoma rujave. Naš gospod profesor dali so na sto litrov vode samo eno kilo modre galice, in strupena rosa ni mogla njihovemu trsovju škodovati; s kako pičlimi stroški bi si bili toraj tudi drugi sosedje lahko svoj pridelek obvarovali! Pa kaj, ko si nekateri ljudje tudi v Slavoniji, kakor kje drugje, ne dajo nič dopovedati! Res, da peronospora

ni jedina uima, ki naše vinograde uničuje, Na Štajarskem je letos škropljenje vinogradov z galico le malo izdalo, ker so pogosti nalivi koncem julija in v začetku avgusta vzbudili stari pogubonosni smod. Tudi v Slavoniji trta letos ni obilno nastavila, še manje je obrodila, tako da so moj prečastiti prijatelj, gospod dr. Ivan Bujanović le pridelek srednjega leta pričakovali, a kapljica letošnjega leta se bo smela najboljšim letnikom prištevati, ker grozdje je bilo prav zdravo in popolnoma zrelo. Da si Slavonci ne pridelajo več vina, kriv je zastareli način, po katerem še dandanes svoje žlahtno grozdje spravljajo. Pa o tem prihodnjič nekaj!

J. Voh.

Gospodarske stvari.

Jesenska opravila.

Prav res, da ubozemu kmetu posebno v jeseni kaj rado časa primanjkuje. Treba je sejati pospravljati korenstvo, napravljati drva in steljo, pride trgatve, človek v resnici ne ve, kam bi se dejal. Tem huje pa gre kmetu za kožo, če pride hudomušna, deževna jesen, da se ne da delo pravočasno storiti. Rad bi človek storil še to in ono, pa ne vtegne. Toda pri marsikaterem delu ne sme tak izgovor veljati. Ako hočeš za dobrega gospodarja veljati, ne moreš se potrebnih jesenskih opravkov odkrižati, ko bi ti tudi še tako časa primanjkovalo, kajti če nisi vtegnil vsejati ozimine, je drugo leto ne bodeš žel; če nisi pospravil korenstva, zapadel ti ga bode sneg, če se nisi oskrbel z drvi in steljo, gorje ti bode po zimi. Ne velja torej, da bi dejal: „Nimam časa!“ Modro pa storiš, če se svojemu gotovo malovrednemu sosedu odrežeš: „Nimam časa“, kadar te spravlja na lov. Lov ni za kmeta. Pomni, ako se kmet po lovu klati, kmalo drugim mlati. Prav ravnaš tudi, če nimaš časa, posedati po krčmah, posebno ob delavnikih, če ne vtegneš, pečati se s kartami, klatiti se po sejnih brez posebnih opravkov. Čudno pa bi bilo, ko bi svojih njiv ne obsejal z izgovorom, da nimaš časa, ko bi pustil sadje pod drevesom segnjiti, češ: ne vtegnem ga pobrati. Moder gospodar bode s časom vselej tako obračati vedel, da mu ne bode delo brez čisto posebnih vzrokov zaostajalo. Kedor pa z delom ne more naprej, ali kedor potrebna dela zanemarija, trpi gmotno škodo in izgubi veljavo pri svojih sosedih. Saj se tudi pridnemu in skrbnemu kmetu nič kaj dobro ne godi. Davki so vedno večji, posli dragi, samovoljni pa tako, da se Bogu smili; kar kmet kupuje, je drago, kar bi prodati imel, pa skoraj nobene cene nima. Komaj in komaj se toliko prigospodari, da človek pošteno shaja. Da

bi si pa kak stotak za stara leta ali pa za svoje otročiče prihranil, o tem še misliti ni.

Semtertje se pretuhtuje vprašanje, kako bi se nam kmetom vendar pomagati dalo. Povdarja se, da bi nas posebno dobra sadjereja zopet na noge spraviti znala. „Seveda“, bode marsikateri dejal, „ne bilo bi napačno, če bi človek na svojem zemljišči prav obilo sadja pridelal; toda treba je mnogo drevja nasaditi, cepiti, oskrbovati, kar zahteva mnogo časa in dela. Eh, pa človek bi še sadil in cepil, pa le šembraj, ko časa ni! V jeseni imam dela čez glavo, v spomladi pa zopet!“ Drugi zopet pravi: „Kaj bom sadil in se trudil, saj sadu tako več dočakal ne bom“. Prazen izgovor jeden, kakor drugi.

Pomisli, sadjereja ni samo za kratek čas, ali morebiti samo zaradi lepšega, ampak pametna sadjereja je steber kmetijstva, ona ti obeta nove, bogate dohodke, s kojimi si bodeš lahko olajšal svoj težavni stan. Glej, ti imaš morebiti dvajset, trideset ali še več oralov plovite zemlje, ali vendar rase na vsem tem prostoru morebiti kacij dvajset starikavih, malovrednih dreves, pa je še toliko prostora, kjer bi lahko drevje raslo, da, še prav lepo bi se prodalo! Bi-li ne bilo prijetno, ko bi bili ti prazni prostori, ki ti sedaj skoro nobenega dobička ne dajo, s sadnim drevjem obsajeni, koja drevesa bi še tebi ali vsaj tvojim otrokom žlahtno sadje roditi začela? Saj za drevesce se hitro prostorček najde, in mali trud, ki ga vsajenje zahteva, poplača se stoterno. Potem pa, kakšno veselje, kak ponos, kadar bodeš uživati od lastno vsajenih dreves plemenito sadje, boljše, kakor ono, kojega ti stara zanemarjena drevesa rodé. Ponosen bodeš na svoje delo, ki ni samo koristno, ampak tudi lepša tvojo domačijo! Saj je vendar dobro oskrbovan kmetijski dom, ki je okoli in okoli s sadnim drevjem lepo obdan, res pravi zemeljski raj!

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 2. novembra v Mariboru, v Lesičnem, v Stradnu in v Vitanji. Dne 3. novembra v Radgoni in v Pišecah. Dne 4. novembra v Lučanah in v Imenem (za svinje), pri sv. Barbari v Halozah. Dne 5. novembra v Gradci in na Bregu v Ptui (za svinje). Dne 6. novembra v Lembergu, v Št. Lenartu v slov. gor., pri Novi cerkvi, pri sv. Vidu nižje Ptuja, v Brežicah in na Rečici.

Dopisi.

Iz Savinjske doline. (Lahkovernost.) Svet je dandanašnji poln zvijače in goljufije, tako da, človek skoro ne vé, ali bi verjel, ali ne, kar se mu pripoveduje. Pripoveduje se pa tudi današnje dni skoro toliko laži, kakor res-

nice, pa tudi tiska se dandanašnji laž, tudi po nekaterih časnikih se dokaj neresnice in krivice bere, osobito po nemčurskih. Nekaj časa sem sliši se med priprostim kmečkim ljudstvom govorica, da rajni cesarjevič Rudolf že živi in kot priprosto oblečen in nepoznan človek po svetu hodi ter ljudstvo „razglinjuje“, da bo po tem cela Avstrija enaka v bogastvu, da ne bi bilo ne velikega bogatinca, pa tudi ne velikega siromaka. Ne ve se še prav nič, kdo da je prvi to med svet poslal; pa vendar, kakor vsaki laži prerok, ki kako neslanost v svet kvasi, še najde kakšnih bedakov, da mu verjamejo, tako je našel tudi on mnogo takšnih prismuknjencev, to pa večinoma, kakor sem prej rekel, le med priprostim neukim ljudstvom, da mu verujejo in to neumnost dalje in dalje pravijo. Mnogo je še namreč med ljudstvom neukih ljudi, kateri nikedar nobenega časopisa v rokah nimajo, malo tudi drugih knjig preberajo in toraj nič drugega ne vejo, kakor kar med seboj izvejo. In je tudi še dandanašnji takih, ki nič brati ne znajo. Taki ljudje si mnogo reči med seboj pripovedujejo, ne vedoč, ali je resnica ali ne, in če kakšna novica pride med svet, tedaj jo taki hitro dalje in dalje raznesejo in tako še mnogo krat, kakšnega učenega človeka premotijo, da jim na prvi hip verjame. Dragi bralci moji, ki to berete, morebiti ste že tudi vi slišali kaj o tem; ako še pa niste, če vam začne kateri takih lahkovernžev, kaj tacega pripovedovati, povejte mu, kar se vam zdi in ga podučite, da nebo takih neslanosti verjel in jih dalje pravil. Če vam pa ne verjamejo, tedaj še jim pa posmehajte; kajti mnogi so tako trdoverni in trdibučni, naj jim človek pravi in jih podučuje, kakor hoče, vedno le svojo trdijo in trobijo. To so pa večinoma le taki, ki nikdar nič ne berejo ali pa še brati ne znajo.

Iz Podčetrčka. Zopet je smrtna kosa dospela enega v najboljših letih svoje dobe, že krije gomila nam dragega Franca Jeraja, tapcirskega mojstra, sina vpokojenega nadučitelja Matija Jeraj v Braslovčah. Letošnjo zimo je še v Braslovčah v različnih prostorih pomagal v gledališčih igrati, je k temu tudi vse prostore večjidel sam okinčal, ali žali Bog, se pri tej priložnosti prehladil in je vsled tega jetiko dobil. Če tudi so si zdravniki prizadevali njega ozdraviti, bilo je vendar vse zastonj! Bolan se je pred petimi tedni preselil k svojemu svaku, nadučitelju Slemenšku v Podčetrtek, da bi tamkaj okrevl, ali človek misli, Bog pa obrne. Našel je tamkaj večni počitek, po devet-mesečni mučni bolezni je dne 18. oktobra t. l. spreviden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal. V torek smo ga spremili k večnemu počitku. Bil je ranjki dober katoličan in zvest narodnjak, zaradi tega obče spoštovan. Če tudi v Podčetrtku nepoznan, je bila vdeležitev pri

pogrebu vendar brojna. Nagrobnico so mu zapeli g. šolski vodja Zemljič s svojimi pevci in malo katero oko je brez solz ostalo. Bodi mu zemljica lahka!

Iz Celjskega okraja. (Stroški.) Davkoplačilec bi se zamogli žepi nekoliko zakrpati in treba bode gledati na to, da se stori kaj v tem oziru, sicer obnemoremo, kajti stroški so previsoki in v časih nepotrebni. Tako n. pr. semtertje pri razširjevanji šol. Meni se dozdeva, da ga ni povsod potreba. Temu se drugače pomoči. Slabotni otroci niso v stanu brez največjega truda do in popoldne v šoli zdržati. Popoldne zehajo in dremlejo eden za drugim ter zaspijo, če se njim ne pripoveduje kaka povest, ali če se ne poje ali telovadi. Ni čuda, saj še odrasli si radi počijemo. Menda bi se za večo brihtnost in zdravje otrok bolj skrbelo, ko bi imeli poldnevni poduk. Če smo se poprej, tega še ni tako dolgo, kaj naučili, ko smo po pol dneva v šolo hodili, ali ni tudi zdaj to mogoče, po nekaterih krajih tudi potrebno? Skušnja nam potrjuje, da je. Na nekaterih shajajo ž njim, zakaj torej po drugod ne? Kar je najpotrebnejše, tega bi se naj naši otroci učili. Ker pa je vsega preveč, zato se nobenega ne privadijo posebno dobro. V šolska naznanila poglej in vidiš tudi pri učencih, ki v višje razrede že več let zahajajo, dolgo vrsto slabih redov: komaj zadovoljno (kzd.) in nezadovoljno (nzd.) Manj reči tedaj učiti in tiste natančneje! Ko bi se po pol dneva učilo, to bi še bilo dobro za davkoplačilce. Potrebovalo bi se veliko manj, v časih jako dragih novih poslopij, pa tudi potnih stroškov k zunanjim šolam. V novem času so jeli fantiče in dekleta ločevati ter so za dekleta že tu in tam posebna šolska poslopja. Kjer se to lahko, naj se izgodi, je dobro. Malo pa pomaga fante in dekleta v posebne šole ločevati, dokler se krčme, plesi, koncerti množijo ter se premalo pazi, kod in s kom se odrasla mladina shaja. To so vam pač hujši viri malopridnosti!

Iz Šmarijskega okraja. (Kraj ceste.) Šmarijčani so se že zbudili, da vejo, kod jim lahko zemlja kaj vrže. Taki lepi dve vrsti sadnega drevja se vlečete od trga do Zupančičeve gostilnice, da jim gotovo lepih desetakov vržete. Gola rebra pa kažejo kraji za cesto od sv. Vida proti Celju. Koliko dobička bi neslo, ko bi se nasadilo drevja, postavim od sv. Vida proti Grobelnemu, ali od ondi naprej mimo sv. Ahaca, mimo Bezovja blizu Šentjurskega trga, in zopet na oni strani na večih krajih proti Teharjam. Poskusite!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Razprave v državnem zboru o proračunu so malo zanimive.

MLADOČESKI poslanci govorijo sicer veliko, toda nihče jih ne posluša, še manj pa, da jim kdo kaj odgovarja, k večjemu se jih usmili še kak minister, ne mara, da še celo grof Taaffe, ali kar jim pové, ima malo da ne podobo lahke šale. — Vlada upa, da bodo razprave o proračunu že do 9. novembra v drž. zboru pri kraju. Isti dan snidete se pa že tudi delegaciji in vlada dobi tedaj v njih dela do volje. — „Klubu konservativcev“ se je število udov za dva znižalo ter sta predarlška poslanca stopila iz njega, pravi se, da zato, ker je v klubu preveč slovanskih poslancev. No, nekaterim Slovencem pa se dozdeva, da se stori v njem premalo za slov. idejo. Kdo naj tu razsodi? — Poslanec dr. Hofmann se je pritožil v drž. zboru, da je na Štajarskem v drž. službah preveč „plemenite gospôde“ ter da dobi ta gospôda lažje in prej višje službe, kakor drugi gospodje, v katerih ne teče „modra kri“. Koliko je resnice na tej pritožbi, to sicer nam ni znano, ali grof Taaffe mu gotovo ne ostane odgovora na dolgu. — Načrt nove železnice na Koroškem iz Podkloštra v Št. Mohor je že izdelan in če se potrdi v trgovinskem ministerstvu, utegne se že prihudnje spomladi delo za-njo pričeti. — Zborovanje podružnice sv. Cirila in Metoda v Kotmarji vasi se je vršilo neki jako sijajno in vidi se, da narodna stranka napreduje tudi v okolici Celovca. — Na Kranjskem so si še „mladi in stari“ vedno v laséh in da si to vsakdo obsoja, vendar ne seže nihče vmes ali pa prav nerodno, kakor tovej nekdo v najstarejšem slov. listu. Škoda dobre stvari! — Mestni volilni skupini na Notranjskem ponuja mlado „Slov. društvo“ za dež. poslanca J. Lenarčiča, trgovca v Vrhniki. — Na Primorji toži se slov. ljudstvo čez laške mladeniče, ki prihajajo iz Gorice med kmete zabavljat, ne da jim to more ali hoče gosposka zabraniti. No to je še menda ji vendar-le mogoče! — V Nabrežini nad Trstom so odprli klesarsko šolo in se uči sedaj še 70 mladeničev te za one kameniti kraje važne obrti. — Tudi v okolici Trsta se jim je trsna užica že vtihotapila, vsled tega se od ondot ne sme več trsje izvažati. — Kolikor se sodi iz dosedanjih volitev volilnih mož, bode na Istri izvoljen v državni zbor vrli Hrvat, dr. Leginja, da si dela lahonska stranka na vse kriplje za svojega Polesinija. — Pravi se, da bode v saboru ali deželnem zboru v Zagrebu letos hudih razprav, ker že tudi „narodni stranki“ ni ban Khuen-Héderváry več po volji. — Ogerski državni zbor ima že blizu nove volitve in tedaj se lahko umeje, da se pripravljajo že vse stranke za-nje. Ni pa dvoma, da dobi vlada večino tudi v novem zboru.

Vunanje države. Redka je država, v kateri bi ne bilo framasonov, ali tako drznih, kakor jih živi v Italiji, nima brž nobena. To

nam dokazuje posebno, kar počenjajo v Rimu zoper sv. očeta in vendar vlada ne stori ničesar zoper-nje. Dobro, saj pride tako na svetlo njih hudoba in mogoče, da odpre to ljudstvu nazadnje oči ter se vzdigne potlej ono za pravice sv. očeta. — Govori se, da se najstarejši sin sedanjega itelijanskega kralja zaroči s sestro ruskega carja. Ako je to resnica, potem se izcimi nova nevarnost za naše cesarstvo. — Italija misli vzvišati colnino na les, ki prihaja iz drugih držav, doslej največ iz Avstrije. To pač ni dobra zaveznica! — V Španiji je bilo zadnje dni toliko dežja, da stojé nekateri kraji pod vodo in je nevarnosti celo za življenje ljudi veliko. — Francoska vlada toži nadškofa Gouthé-Salardá ter mu očita, da je razžalil ministra Constansa in s tem celo vlado. V tem pa je vlada dosegla toliko, da svet obsoja le njo, češ, da se smeši s svojo tožbo. — Na Irskem se še niso zjediniili o moži, ki naj stopi na mesto Parnella. Ta nesloga tepe pač najbolj nedolžno irsko ljudstvo in angleška vlada je lahko je vesela, kajti sedaj ostane lahko vse pri starem t. j. Angležani obdržijo svoja posestva na Irskem, irsko ljudstvo pa jim jih naj obdeluje in pri tem strada! — Na Nemškem je sedaj vse bolj tiho, odkar ni Bismarck več na vrhu in tudi katoliški cerkvi se godi veliko bolje. Se ve, da to liberalcem, bodi pri Nemcih ali pri nas, ni po godu! — Ruska vlada se jako ponaša na srečo, katero je imela pri svojem zadnjem posojilu, kajti podpisala se je čez 7krat višja svota, kakor jo je vlada želela. — Ruski car dela neki na to, da se napravi nasproti tripelalijanci nova zveza držav in sicer ruska, francoska, grška, srbska, črnogorska in švedska. Namen tej zvezi pa naj bode edino to, da se ohrani mir. Čuden mir, če strlé vse države v vrožji! — Rumunski Kralj karol pojde te dni v Berlin in pravi se, da nese seboj pismo, v katerem pristopi Rumunija k tripelalijanci, se ve, da ne na ljubo Rusom. — Turska vlada je neki privolila Rusom v to, da smejo v svojem času tudi vojake prevažati skozi tursko morje. Kaj tacega ne sme doslej še nobena država. — Grška vlada preži že dolgo na otok Kreta, ki je doslej pod tursko oblastjo, ali doslej se ga ni še mogla polastiti. Kakor se kaže, dela sedaj nove spletke tam in s svojim starim namenom, ali težko, če kaj doseže. — Francoska vlada misli si v Afriki podvreči deželo Tuat ali brez hude vojske ne pride do nje! — Ustaja v Yemenu je končana in so se zadnji ustajniki udali brez pogoja turskim vojakom. — Vlada „združenih držav“ v Ameriki zahoteva od republike Chilenske zadoščenje, ker so njeni vojaki napadli ladijo teh držav ter so mornarje potem še zaprli. No v tem je bila pač le pomota!

Za poduk in kratek čas.

Kako daleč se z nemškutarijo pride.

Igra v štirih dejanjih. Spisal J. Sattler.

Osebe:

Jurij Sveder, kmet. Liza, njegova žena. Čuk, oderuh. Matej Grm, župan. Prvi kmet. Drugi kmet. Več kmetov.

I. Dejanje.

1. Prizor.

(Kmetška hiša. Liza sedi za mizo in šivlje.)

Liza: Moj Bog, kaj bom si začela? Košnja je tu, moških rok pa ni za delo. Koča se mi podira; ves letošnji davek sem še dolžna. Moža so mi vzeli v vojake. Že šest tednov ga ni doma, in Bog ve, kedaj se vrne. Danes mi piše (Vzame list in bere:) „Hvaljen bodi Jezus Kristus! Najmilejša Liza, kaj je pri vas novega? Tebi se dobro godi v koči na blazini, ali jaz se vojujem tu strašno zoper Turke. Grozno sem jih naklestil, da so jo kar vsi popihali. Zdaj gremo na samega turškega cesarja v Kaštokonoplje; tako se imenuje njegovo stolno mesto; potem pa bode konec vojni. Jaz se učim že nemški; zato mi ne pravijo več „bindiše trotel“. Ti pa skrbi za kočo in otroke; kajti če ne boš pridno gospodarila, bom ti zagodel, da boš vedela, kdo sem jaz. Pošlji mi pet goldinarjev, da se malo okrepečam. Tu je grozno vse drago. Bogu te priporočam. Jurij Sveder“. Denarja torej hoče; ali kje bom ga vzela? Pravi, da se mi dobro godi; v nadlogah pa sem takih, da si pomoči ne morem. Delam in trpim od ranega jutra do pozne noči, in vendar gre gospodarstvo rakovo pot. Čuku bi morala plačati obresti; v hiši pa niti nimam groša. Gospod župnik bi mi radi pomagali, ali sami nimajo. Kaj torej hočem? Prodati konja, kravo? Košnja je pa tu; žetev se bliža, čas najimenitnejši. (Lomi si roke.) K Čuku bi šla; pa kaj — on mi ne da več, ker sem mu še dolžna obresti. Oh, moj Bog! Moj Bog!

2. Prizor.

Prejšnja in Čuk.

Čuk: Gut Morgen!

Liza: Kako se imate, gospod Čuk?

Čuk: Kaj je z mojim denarjem?

Liza: O zlati moj gospod, potrpite, potrpite. Kaj je meni ubožici početi? Moža so mi vzeli; dela pa imam toliko, da ne vem, kje se me glava drži. Davek bi morala plačati. Rajši bi umrla, nego se moram tako mučiti dan na dan. Počakajte, zlati moj gospod Čuk. (Joka se in poljubuje Čuku roko.) Do jeseni počakajte; prodam žito, sadje...

Čuk: S čim pa plačate davek?

Liza: Ali jaz vem? Prodala bom kravo.

Čuk: Torej vam jaz še posodim.

Liza: Naj vam Bog povrne, zlati moj

gospod. Če tudi ste nemškutar, vendar ste dober človek. Ko bi bili vsi nemškutarji takšni, kakor ste vi, blagoslavljal bi jih človek.

Čuk: Ali jaz brez obresti ne dam.

Liza: O jaz vem, vem.

Čuk: Napišite mi torej jedno pobotnico za vse.

Liza: Prav, zlati gospod; Bog vam tudi to poveri.

Čuk: Bova torej v mestu naredila pismo; ali vaš mož mora z nami voliti, kadar bodo v jeseni volitve.

Liza: Jurij bode to rad storil; saj mi piše, da se zdaj v vojaki pridno nemški uči. (Odideta.) (Dalje prih.)

Smešnica 44. „Koliko“, vpraša žena, zroč v zrcalo, moža, „koliko pa veljam dnes pri tebi?“ „Prav toliko“, odvrne ji mož, „prav toliko, kolikor sem še krojaču na dolgu za tvoje oblačilo“.

Razne stvari.

(Obletnica.) V torek je bila druga obletnica posvečenja mil. knezoškofa in je bila vsled tega ob 8. uri velika sv. maša v stolni cerkvi, mil. knezoškof pa so sv. mašo služili v kn. šk. dijaškem semenišči.

(Zveza slovenskih posojilnic) Letošnji redni občni zbor vrši se dne 19. novembra t. l. ob 10. uri predpoldne v dvorani Celjske čitalnice. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo nadzornika. 3. Pogovor o skupni denarni zadrugi. 4. Razni nasveti. 5. Volitev novega odbora.

(Družba sv. Mohorja.) Letos dobi lavantinska škofija prva bukve sv. Mohorja in sicer 10. snopič „Življenje Marije in sv. Jožefa“ molitvenik: „Gospod, tebi mi pomagat!“, „Občne zgodovine“ 15. zvezek, „Fizike ali nauka o prirodi“ 2. bukve; „Slov. večernic“ 45. snopič ter „koledar“ za leto 1892. Udov šteje družba letos 51.827.

(Zborovanje) družbe sv. Ciril in Metoda, kakor se nam piše, se je preteklo nedeljo v Trbovljah izyrtno obneslo. Izvrstni peveci iz Litije na Kranjskem so še slovesnost jako povzdignili.

(Nova čitalnica.) V Rogateci se snuje društvo, čegar namen je to, da slov. rodoljube zbira ter jim zabave in pouka priskrbuje. Naj dobi pa že to društvo potlej ime čitalnice ali kako drugo, to je vse eno, da bi le brž tudi oživel.

(Železnica.) Leta 1896 poteče pogodba med državo in francosko družbo gledé na južno železnico, ali kolikor se sodi, država vzame še pred tem časom južno železnico v svojo skrb, najbrž že prihodnje leto.

(„Drobtinice“.) Katoliška družba za Kranjsko izdaja že nekaj let „Drobtinice“, po načinu nekdanjih Slomškovih, in je izšel jih ravno kar 25. letnik, ki ga je uredil prof. dr. Fr. Lampé. V tem letniku je tudi nekaj podob: romarska cerkev v Trsatu, sv. Alojzij, Marijanišče v Ljubljani in poleg nabožnega in zabavnega dela bere se v „Drobtinicah“ tudi troje podučljivih življenjepisov.

(Dijaška kuhinja.) V soboto, dne 30. t. m. ob dveh popoldne volil se bode v „Narodnem domu“ odbor za društvo „Dijaška kuhinja“ v Ptuji na podlagi od c. kr. namestni je v Gradci že potrjenih pravil. Ob enem se bodo vsprejemali tudi udje temu društvu.

Začasni odbor.

(Premetenost.) V Berolinu, glavnem mestu nemškega cesarstva, se je nek mož na svislih obesil in našli so ga, ko je še dihal, toda nihče si ni upal prerezati vrvi, češ, da sme to le mestni redar. Po nj so sicer brž poslali, toda se ve, da je prišel že prepozno.

(Načelnik) nove uradnije pri ces. kr. finančni direkciji v Mariboru bode g. S. Goričnik, doslej finančni tajnik v Gradci.

(Zblaznil) je v Gradci čevljar Matija Lampreht, doma iz Slatine. Zadnji petek soga na ulici prijeli ter odpeljali v dež. blaznico.

(Tatvina.) V noči 13. oktobra je vlomil v Rušah nekdo v hlev necega tamošnjega posestnika ter je hlapcu odnesel vso obleko in nekaj denarja. Na sumu imajo hlapčevega brata.

(Uboj.) Dne 25. oktobra je v Savinskem pri Majšbergu, Martin Lah, posestnik v Podložah, ubil svojega tasta Štefana Šalamona. Starček je še sv. poslednje olje prejel, ubijalec pa se je sam ovačil c. kr. okrajni sodnji na Ptuji.

(Bolezen.) Stranka, katero služi „D.W.“, ne more preboleti, da ni okrajni zastop v Celji več v rokah nemčurjev. Zato si „D.W.“ izmisli zdaj o tem, zdaj o drugem kraju kaj, da vrže poleno pod noge sedanjemu okr. odboru. V zadnjem listu pa pripoveduje, kako slaba da je cesta proti Vojniku; celo to ve, da je tovarnej vdrl voz desek do osi v cesto. Mi sicer ne znamo, kaka da je tista cesta, pa sodimo, da jo ima še prejšnji okr. odbor na svojem rovaši, če je slaba.

(Iz ječe) so izpustili W. Franzija, krčmarja v Celji, ter gre tožba zoper njega ne na uboj, ampak na težko poškodovanje J. Končana. Tega truplo so, kakor je znano, našli v Savi.

(Duhovniške spremembe.) Prestavljena so čč. gg. kaplani: Janez Munda iz Bizeljskega na Vransko, Janez Sušnik iz Vranskega v Dobovo, Andrej Fišer iz Šoštanja na Bizeljsko in Jožef Kostanjevec iz Dobove v Šoštanj.

Loterijne številke:

Gradec 24. oktobra 1891 3, 37, 23, 50, 44
Dunaj „ „ 54, 78, 88, 39, 49

Molitvenike,

v obeh deželnih jezikih,

v polusnje, usnje, kristal in kost vezane, priporoča v obilem številu in po najnižji ceni

Andrej Platzer,

poprej **Ed. Ferline,**
prodajalnica papirja, knjig in šolskih reči
v **Mariboru.**

Stari molitveniki se vežejo v usnje
za 40 kr. in več. 2-10

Dr. Rosa-jev zdravilni balzam

je več, kakor 30 let znano, prebavljanje, tek in odhod vetrov pospešujoče brez bolečin delujoče

domače zdravilo

Velika steklenica 1 gld.,
mala 50 kr., po pošti
20 kr. več.

Vsi deli zavitka imajo natisnjeno zakonito zavarovano varstveno znamko.

Zaloga blizu v vseh lekarnah Avstrijsko-Ogerskega.

Tukaj se tudi dobi

Praško domače mazilo

pospešuje očiščenje in zacelenje ran na izvrsten način ter potolaži bolečine.

V škatljah à 35 kr.
in 25 kr.
po pošti 6 kr. več.

Vsi deli zavitka imajo pritisnjeno zakonito zavarovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. Fragner v Pragi

št. 203-204, Kleinseite, lekarna pri „črnemu orlu“.

Zdravila razpošiljajo se vsaki dan.

19-26

Razglas.

Posojilnica v Mariboru podela za šolsko leto 1891/92 iz ustanove ranjcega gospoda Fr. Rapoca trem visokošolcem podpore v znesku 150 gld. a. v. Pravico do teh podpor imajo dijaki slovenske narodnosti, posebno iz mariborskega in šoštanjkega okraja.

Prošnje za podporo, obložene s krstnimi listi, spričevali uboštva, spričevali o skušnjah in z indeksi, vložé naj se pri posojilnici v Mariboru do dne 10. novembra t. l. V prošnji naj se tudi omeni, vživa-li prosilec že od drugod kako podporo in v katerem znesku.

V Mariboru, dne 24. oktobra 1891.

Ravnateljstvo.

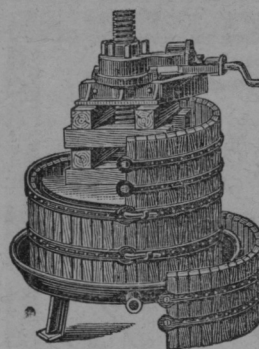
Posestvo

2-2

se prodaja pri lepi stezi blizu železne postaje, eno uro od Maribora. Poslopje z opekami pokrito, ima tri sobe in prostorno klet. Ob enem se prodaja pet oralov zemlje pod roko po nizki ceni. Več se izve pri uradništvu „Slov. Gosp.“

Vse stroje za gospodarstvo in vinorejo!

Pluge, brane, valjarje za njive, sejalnice, kosilnice, senene preobračalnike, grablje, ki je konji vlečejo, senene stiskalnice, mlatilnice, geplje, lokomobile, trierje, čistilnice, stroj za robkanje,

slamoreznice, mline za trojano moko, reporeznice, drozgalnice za sadje, stiskalnice za sadje, drozgalnice za grozdje, stiskalnice za vino, drozgalnice za olive, Peronosporastroje, stroje za lupljenje sadja, sušilnice za sadje in zelenjavo, sesalke za vino, razne reči za klet, sesalke za vodnjake, okrogla žaga, decimalne vage,

vage za živino, separatorje za mleko, vinte za sode, vrtalo, stiskalnice za sladko pičo, pralne stroje, stroje za čiščenje lana itd.

Vse najboljše izdelano in po najnižjih cenah. ! Porošivo, ugodni pogoji za plačevanje, čas za izkušnjo !

Zaloga strojev za gospodarstvo in vinorejo

Ig. Heller, Dunaj

II. Praterstrasse Nr. 78.

Bogato ilustrovani ceniki s 144 strani v nemškem, laškem in slov. jeziku na zahtevanje brezplačno in franko. 18-20

Pošteni zastopi se povsod ustanavljajo.

Odvetnik

Dr. Ivan Dečko,

deželni poslanec, ud ravnateljstva
Južnoštajerske hranilnice in načel-
stva Posojilnice v Celji itd. odprl je

pisarno v Celji

v hiši gospé Nolli, rotovške ulice
(poleg nemške cerkve.) 3—3

Lepa jabolčna drevesa,

najboljše vrste komad 30—35 kr.

Amerikanske trte,

izbrana vitis riparia in vitis-solonis: ključice
100 komadov 1 gld.; s koreninami 100 koma-
dov 3 gld. prodaja

Jože Janežič,

3-26

na Bizeljskem pri Brežicah.

Mlin

umetno vrejen, 5 minut od po-
staje Št. Jurij ob južni žel.
ležeč, da se s 1. novembra t. l.

v najem. Več se poizvé pri lastniku **Ivan**
Krajncu v Št. Ilji pošta Velenje. 3-3

Potrebno za hišo in pisarno.

V
tiskarni sv. Cirila
v Mariboru

je ravnokar izšel in se dobi

Slovenski koledar
1892

za steno. 24
Cena 20 kr., po
pošti 5 kr. več.

Tiskan v treh barvah.

Protin, revma,

trganje po udih, izpadanje lasov, ohromenje, bolezni v
želodci in živcih se ne odstranijo s skrivnostnimi zdra-
vili, temveč z mojim iz močnega, planinskega vina
destiliranim **konjakom**, kateri se je poskusil kot naj-
boljše duha in telo okrepčajoče in čudno delujoče zdra-
vilo. Steklenica 1 fl. 20 kr. 4 steklenice se franko raz-
pošiljajo. Se dobijo le naravnost pri 17

Benediktu Hertl, graščaku v Goliču pri Konjicah.

Janez Ogriz

puškar

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vsakovrstne nove
puške in revolverje ter vse lovske
priprave, patrone ter drugo streljivo
po najnižjih cenah. — Puške so vse
preskušene na c. kr. izkuševališči ter
zaznamenovane z znamko tega zavoda.

Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. Stare
puške popravljajo se ceno. Ceniki pošiljajo
se brezplačno. 3-6

Preselitev!

Usojam svojim čč. kupcem in p. n.
občinstvu uljudno naznaniti, da sem se
s svojo

rokovičarsko prodajalnico

ustanovljena leta 1836

v gosposki ulici šte. 16 v zgornjo
gosposko ulico št. 24 nasproti
kavarni Furche poprej Pichs preselil.

Izrekujoč svojim čč. kupcem za mi
skazano zaupanje najtoplejo zahvalo
prosim ob enem tudi v prihodnjic za
obilen obisk in obljubim najboljše blago
in točno postrežbo.

Maribor v septembru 1891.

S spoštovanjem

A. Buchta,

rokovičar in bandagist.

4-5